

De zuidrand van Delft

Auteurs: Cock Hazeu en Peter Kuiper

De Tanthofkade en het Abtwoudse Bos

Tien keer Delft; urban walking op z'n best! Sinds de jaren zestig is Delft enorm uitgebreid aan de zuidzijde van de stad. Links en rechts van de Abtswoudseweg - de eeuwenoude boerenlandweg door de polders - ontstonden er nieuwbouwwijken: Voorhof, Poptahof, Buitenhof en Tanthof. Daar wonen nu meer Delf(t)enaren dan in de rest van Delft. De aanliggende polders (deels in de 'groene' gemeente Midden-Delfland) zijn een heerlijke wandelattractie. Je loopt hier o.a. over de vroegmiddeleeuwse Tanthofkade, en door het Abtswoudse Bos: een mooi wandelgebied dat dertig jaar geleden is aangelegd om in de recreatiebehoefte van de 'nieuwe wijken' te voorzien.

Routebeschrijving

1. Je start in de fiets/voetgangerstunnel die toegang geeft tot de perrons. Als je met je rug naar de trappen staat, ga je LA de helling op en aan het eind LA; je bent nu aan de westzijde van het station; dat is de kant waar ook aan het plein de NS-bushalte ligt. *(Kijkpunt A)* Ga RD (onder viaduct door) en volg het fiets/voetpad parallel aan de busbaan (links de overdekte fietsenstalling). Bij de verkeerslichten RA de drukke weg oversteken en RD, fiets/voetpad volgen (maakt slinger naar rechts, naar links en weer naar rechts). Blijf voetpad volgen dat dat links afbuigt van fietspad. Negeer bruggetje links en volg gravelpad. RD bruggetje over en daarna RA, gravelpad. Aan eind tegelpad en direct RA, bruggetje over en de busbaan en fietspad oversteken. *(Kijkpunt B)*
2. RD, Salamanderpad, eerste brug aan rechterhand negeren, tweede brug over en direct LA gravelpad op. Bij weg LA, brug over en direct RA, voetpad (water aan je rechterhand). Aan eind RA, bruggetje over en direct LA, volgende bruggetje over en na bruggetje RA, langs water. Houd water aan de rechterhand en negeer de drie bruggetjes aan je rechterhand (pad deels gravel, langs achterkant tuinen en langs voorkant woningen, Oeverloperpad). Aan eind LA en direct weer RA over het water. Bij de asfaltweg RA en direct daarna LA, Santiagopad. Eerste pad LA (brug met dakje), eerste pad RA en dan op de kruising LA. Aan het eind LA (in de keerlus van de tram rechts van je zie je het kunstwerk '3 variaties op een vierkant nr. 3'. *(Kijkpunt C)*
3. Eerste mogelijkheid RA, busbaan oversteken en RD. Aan eind LA en direct weer RA, bruggetje over en RD en klaphek door (schuin links voor je zie je een appartementencomplexje; het zijn woningen die bovenop een bunker gebouwd zijn. *(Kijkpunt D)* Na een volgend klaphekje eerste pad RA, gravelpad. Bij de kruising RA, tussen de twee flatgebouwen door (Derde Wereldpad) en direct daarna LA langs het flatgebouw en daarna gravelpad rechts na flat. Op dit pad steeds links aanhouden (links een mooi zicht op Midden-Delfland. *(Kijkpunt E)* Langs de volgende flat en daarna LA, Libanonpad. Bij de kruising RA, gravelpad. Aan eind LA en daarna steeds RD. Je steekt een fietspad en een ruitepad over. Pad gaat over in het graspad op de Tanthofkade. *(Kijkpunt F)* Deze kade steeds blijven volgen; je passeert verschillende klaphekjes.

4. Na een bocht naar links en daarna naar rechts kom je bij een kano-overtilplaats; hier rechtdoor (negeer afslagen naar links en rechts). Je uit bij een asfaltweg (Abtswoudseweg). LA, en na een klein stukje RA tussen bosschages door, steek het fietspad over en over het hek de graskade op en doorlopen tot hek aan je linkerhand. Dit hek over en dan graspad rechts van water volgen. *(Kijkpunt G)* Na zo'n negentig meter bij plankier over sloot, die over, vervolgens zo'n dertig meter doorlopen; dan RA het graspad nemen. Bij de eerste doorsteek links greppel oversteken en pad vervolgen met greppel nu aan je rechterhand. Na zo'n honderd meter schuine doorsteek aan je linkerhand nemen. Naar rechts het pad vervolgen tot aan het fietspad. Dit oversteken en diagonaal links graspad (je volgt een gemarkeerd struinpad) nemen (richting hoogspanningsmast). Blijf dit slingerende graspad volgen.
5. Aan het eind bij het fietspad LA, stukje het fietspad volgen tot Y-splitsing en daar RA. Eerste gravelpad rechts in. Pad volgen over plankier en een bruggetje. Hierna LA en dit slingerende gravelpad steeds blijven volgen; je passeert een flink aantal plankieren en twee bruggetjes, negeer pad naar links. Daar waar een gravelpad van rechts aansluit, LA door het gras naar boven. Je loopt nu op de 'hand' van Moeder Aarde. *(Kijkpunt H)* Boven pad oppakken en dat tussen de bomen door loopt. Bij de kruising kun je eerste een stukje naar links (de route gaat hier straks RA). Je komt dan op het hoofd van Moeder Aarde, waar je een prachtig uitzicht hebt. Loop terug en ga dan bij de kruising RD. Aan eind met slinger naar rechts het vervolg van het pad nemen. Gaat naar boven en dan weer naar beneden.
6. Aan het eind gravelpad oppikken en het bruggetje over. Na brug eerst RD en verderop na volgende brug LA. Dit graspad volgen en bij gravelpad links verder; gravelpad maakt een grote boog naar rechts, kruist een fietspad en verderop een ander gravelpad, maakt een bocht naar links en gaat over een bruggetje. Tenslotte kom je aan het eind bij een weg. Die oversteken en gravelpad over speelveld nemen. Tussen de blokken met witte woningen door en dan RA (Pelikaansingel). Loop langs de woningen en daarna LA, fiets/voetpad, RD, wordt Arendlaan. Op kruising RD. Bij de Uilensingel RA. Blijf langs het water (aan je linkerhand) lopen en negeer bruggetje aan je linkerhand. Je loopt over een voetpad langs woningen.
7. Aan het eind bij de parkeerplaats LA bruggetje over, fiets/voetpad blijven volgen, steek weg over, Libellepad, daarna bruggetje, langs de woningen en daarna weer weg oversteken, en fiets/voetpad blijven volgen. Na de moestuinen aan je rechterhand en vlak voor de hoogspanningsmast *(Kijkpunt I)* RA; daarna kom je uit bij verkeerslichten. Steek hier de weg over en dan LA; je loopt nu op het station aan; het begin- en eindpunt van de wandeling.

Praktische informatie

Begin- en eindpunt

NS-Station Delft Campus (tot 2020: Delft Zuid geheten)

Openbaar vervoer

NS-Station Delft Campus, gelegen aan de spoorlijn tussen Rotterdam en Den Haag. De werkzaamheden aan station Delft Campus zijn nog niet afgerond; zolang kan de route naar en van de perrons nog veranderen. Let op de aanwijzingen op de borden.

Parkeren

Er is (gratis) parkeergelegenheid direct naast het station.

Horeca

Er komt in de naaste toekomst horeca op het station. Onderweg is er geen horeca.

Achtergrondinformatie

A. NS-Station Delft Zuid wordt Delft Campus

Het station was nogal armetierig (geworden). Van 2019-2023 gaat het daarom volledig op de schop. Het wordt mooier, groter, energieneutraal, en ook beter toegankelijk. De verbetering van het station hangt samen met de aanpak van de spoorlijn Den Haag - Rotterdam. Dat is een van de drukst bereden treinroutes van Nederland. Nu rijden hier al twintig treinen per uur, maar straks zullen dat er 28 zijn. Daarvoor wordt het aantal sporen van twee naar vier uitgebreid. En het station heet sinds 2020 Delft Campus, om te benadrukken dat de Campus van de Delftse Technische Universiteit een dominante ontwikkeling is aan de zuidzijde van de stad. En als het een beetje meezit, heeft het vernieuwde station niet alleen een nieuwe naam, maar straks ook een behoorlijke horecavoorziening!

B. De Tanthof: laagbouw en bloemkoolwijken

Het eerste stukje van de wandeling ga je door de laatste gebouwde wijk van Delft-Zuid: de Tanthof; ruwweg gebouwd tussen 1972 en 1992. Hier geen hoogbouw meer, maar laagbouwwijken, en met name de zogenaamde 'bloemkoolwijken' waren toen een populair ontwerpincipe. Een bloemkoolwijk heeft een boomstructuur. De verkeersstromen zijn sterk hiërarchisch geordend. De zijtakken van de 'boom' bestaan vaak uit kronkelende straatjes en woonerven. Die straten zijn doodlopend of rondlopend. Door dit ontwerp ontstaat er in een wijk een veelheid aan subwijkjes die niet met elkaar verbonden zijn. Wie het (met name met de auto) van buiten komend wel eens heeft meegemaakt, leert z'n les: verdwaal nooit in een bloemkoolwijk! In de Tanthof is ook wat meer gebouwd met gevoel voor cultuurhistorische waarde: zo is de Abtswoudseweg - het oude ontginningslint door de oorspronkelijke polder - bewaard gebleven, en zijn ook oude kreekruigen in het landschap, en de Tanthofkade, als groene elementen in de wijk gebruikt.

C. Beeld '3 variaties op een vierkant'

Om de inzichtelijkheid van de wijk Tanthof te vergroten, werden er '3 variaties op een vierkant' van kunstenaar Gerard Höweler (1940) als herkenningspunten geplaatst. Hier, bij de keerlus van de tram, zie je één van de drie. Alle werken zijn van oorsprong roestvrij stalen vierkante constructies, die zijn losgesneden en steeds op een andere manier zijn samengevoegd. Doordat alle beelden hetzelfde uitgangspunt hebben, vertonen ze onderlinge samenhang. De andere twee kunstwerken staan op de Ghandilaan en op de Vinkenlaan, hoek Fuutlaan.

D. Wonen op een bunker!

Aan de Abtswoudseweg - de oorspronkelijke polderweg die door het hele gebied liep - staat een bunker uit de jaren vijftig van twee verdiepingen van circa 20 bij 40 meter. Tegenwoordig is die bunker omringd door een woonwijk. In het verleden diende hij als Tape Relay Center, dat wil zeggen dat hij functioneerde in de militaire communicatie (telex en telefoon) tijdens de Koude Oorlog. De bunker is rond 2000 leeggehaald, maar een bunker laat zich niet makkelijk afbreken (daarom zijn ze er nog zo veel!). In Delft-Zuid heeft men het als volgt opgelost: in 2004 zijn er woningen op gebouwd - je moet dus goed opletten om de bunker nog te kunnen ontwaren.

E. Midden-Delfland en de Midden-Delfland Vereniging

Vanaf de zuidelijke rand van Delft heb je al een prachtige kijk op de polders van Midden-Delfland, de gemeente waar in 2004 Schipluiden en Maasland in zijn opgegaan. Dit zijn van oorsprong ook Westlandse dorpen, maar ze wilden niet meedoen aan de grote fusie die in 2004 tot de gemeente Westland leidde. Schipluiden en Maasland zijn ook geen glastuinbouwgebieden die zo typerend zijn voor het Westland, maar vooral boerenland en natuur: het enige en laatste open veenweidegebied in de hele regio. Dit karakter - van groene long - wil Midden-Delfland graag benadrukken. Sinds 2017 is het gebied uitgeroepen tot 'Bijzonder Provinciaal Landschap', een eretitel! Toen het gebied steeds meer bedreigd werd door de uitbreidende economische bedrijvigheid, de permanente zoektocht naar nieuwe woningbouwlocaties, en het doortrekken van de A4, is in 1977 de Midden-Delfland Vereniging opgericht: om op te komen voor het behoud van het karakter van dit unieke groene gebied in het zo drukke westen van Nederland. De Midden-Delfland Vereniging is dus een gebiedsvereniging of streekvereniging, met ruim 3.000 (!) leden, ca. 100 vrijwilligers en tal van activiteiten. De 'Werkgroep Paden' heeft voor wandelaars veertig 'Ommetjes' (korte wandelingen) en vijftien langere wandelingen in het gebied uitgezet en gedocumenteerd; zie: www.middendelflandvereniging.nl.

F. De Tanthofkade en de Abtswoudeweg

De Tanthofkade vormt het einde van de ontginning van het Hof van Delft (Tanthof = 't Eind van 't Hof). De Tanthofkade en de Harreweg waren vroeger onderdeel van de landscheiding tussen het Oostland en het Westland van Delfland. Ze scheidten ook de afzonderlijke polders. Her en der aan deze kades zie je een mooie opgaande begroeiing met essen, wilgen en meidoorns. De Abtswoudseweg en het vroegere buurtschap Abtswoude hebben hun naam te danken aan de abt van het klooster van Egmond die een belangrijk aandeel had in de middeleeuwse ontginningen hier.

G. Het Abtswoudse Bos

Vroeger waren het hier allemaal boerenpolders, maar Delft-Zuid moet ook kunnen recreëren; daartoe is het Abtswoudse Bos aangelegd. Het Bos is een afwisselend gebied met grote oppervlaktes bos, moeras en ruigtegebied, maar heeft ook aan het water gelegen speel- en ligweides. Er lopen veel wandel- en fietspaden doorheen. De landschappelijke ruggengraat van het gebied is de meanderende kreek.

H. Moeder Aarde

Centraal in het Abtswoudse Bos ligt het land art project 'Moeder Aarde'. Moeder Aarde is een heuvelpartij van 200 meter lang en 170 meter breed, in de vorm van een vrouwenlichaam. Eigenlijk is het alleen vanuit de lucht (nog) goed te zien. Het hoogste punt (ca vijf meter) geeft een uitzicht over het hele bos, de polder en de nabij gelegen steden.

I. Hoogspanningsmasten

Hoogspanningsmasten zijn er in Nederland in een aantal typen en maten. De hoogspanningsmasten die je op deze wandeling ziet, zijn het meest gebruikte model namelijk: de Donaumast. Die naam verwijst naar de rivier de Donau, waar in 1927 tussen de plaatsen Regensburg en Passau voor het eerst grootschalig gebruik werd gemaakt van dit type mast. Op deze wandeling zie je twee verschillende verschijningsvormen van hetzelfde type. Overal zie je de zogeheten steunmast (waar de leiding recht loopt), en daar waar de leiding een hoek maakt, staan zogeheten hoekmasten (extra versterking op de knooppunten van het netwerk). De hoogspanningsleiding heeft twee 150Kv-verbindingen, met ieder drie draden, en loopt van hoogspanningsstation Delft naar Rotterdam Marconiweg - daar gaat het laatste deel ondergronds.

Deze stadswandeling maakt deel uit van de serie 'Tien keer Delft; urban walking op z'n best!' van wandelauteurs Cock Hazeu en Peter Kuiper. In 2019 verscheen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig al 'Wandelen in Delfland', met wandelingen in het ommeland van Delft. Ze hebben nog twee wandelgidsen uitgegeven bij Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig: 'Wandelen in Rijnland' en 'Wandelen in Schieland en de Krimpenerwaard'.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50

The advertisement features a background of various walking maps. On the left, there are three overlapping map thumbnails. A large white number '4' is inside a red circle. The main text is in red and blue. A red rounded rectangle on the right contains the price information in white text.